

<i>Sygn. akt</i>	<i>III AUa 206/15</i>
------------------	-----------------------

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 czerwca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	<i>SSA Urszula Kocyłowska (spr.)</i>
	Sędziowie:	<i>SSA Roman Skrzypek</i> <i>SSA Mirosław Szwagierczak</i>
	Protokolant	st.sekr.sądowy Maria Piekielek

po rozpoznaniu w dniu ***24 czerwca 2015 r.***

na rozprawie

sprawy z wniosku ***Zespołu (...) w D.***

przeciwko ***Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w J.***

o zwrot świadczenia

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku ***Sądu Okręgowego w Krośnie***

z dnia ***22 grudnia 2014 r.*** sygn. akt ***IV U 1294/14***

o d d a l a apelację.

Sygn. akt III AUa 206/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 lipca 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. zobowiązał wnioskodawcę Zespół (...) w D. do zwrotu nienależnie wypłaconych na rzecz J. W. świadczeń w kwocie 183,87 złotych przywołując przepis art. 84 ust 6 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych. W uzasadnieniu faktycznym

organ rentowy stwierdził, że dokonano bezpodstawnej wypłaty renty w okresie od 1 listopada 1991 roku do 31 maja 2014 roku na skutek niewykazania przez wnioskodawcę w świadectwie pracy wydanym J. W. z dnia 5 lutego 1987 roku urlopu wychowawczego mającego wpływ na wielkość wypłacanych świadczeń.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca Zakład (...) w D. zarzucił, że przepisy obowiązujące w dniu wydania świadectwa pracy (art. 97 ust. 2 k.p. czy też przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 listopada 1974 roku w sprawie świadectw pracy i opinii nie przewidywały obowiązku zamieszczania w nim informacji o skorzystaniu z urlopu wychowawczego. W konsekwencji powyższego wnioskodawca wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji i umorzenie postępowania.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. podtrzymał dotychczasowe stanowisko i wniósł o oddalenie odwołania. Organ rentowy powołał się przy tym na treść wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 21 września 2000 roku w sprawie sygn. akt. III AUa 499/00, w którym stwierdzono, że świadectwo pracy wydane sprzecznie z przepisem art. 97 § 2 k.p. powoduje obowiązek pracodawcy wyrównania nienależnie pobranego świadczenia z ubezpieczenia społecznego przez pracownika.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krośnie wyrokiem z dnia 22 grudnia 2014 roku zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdził brak zobowiązania wnioskodawcy do zwrotu nienależnie wypłaconych na rzecz J. W. świadczeń w kwocie 183,87 złotych. Sąd pierwszej instancji ustalił, że J. W. w okresie od 1 listopada 1991 roku do 21 lutego 2014 roku pobierała rentę inwalidzką, a następnie z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Decyzją z dnia 27 lutego 2014 roku przyznano jej emeryturę z urzędu począwszy od 22 lutego 2014 roku. Do wniosku z dnia 5 marca 2014 roku J. W. dołączyła zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu wydane przez Zespół (...) w D.. Zawiera ono między innymi informacje o korzystaniu z urlopów wychowawczych, o których nie ma wzmianki w świadectwie pracy wydanym przez poprzednika prawnego Zespołu w dniu 5 lutego 1987 roku. Sąd Okręgowy zauważył ponadto, iż świadectwo pracy zostało sporządzone na formularzu nieprzewidującym miejsca na informacje o urlopiach wychowawczych. Według Sądu pierwszej instancji treść tego świadectwa jest zgodna z wymogami zawartymi w art. 97 § 2 k.p. obowiązującymi w dniu wydania świadectwa. Przepis ten wymagał wtedy podanie danych dotyczących okresu i rodzaju wykonywanej pracy, zajmowanych stanowisk, wysokości i składników wynagrodzenia, uzyskanych w zakładzie kwalifikacji, trybu rozwiązania albo okoliczności wygaśnięcia stosunku pracy oraz okoliczności, wymienionych w art. 36 § 5 k.p. Nadto w świadectwie pracy należało zamieścić wzmiankę o zajęciu wynagrodzenia za pracę w myśl przepisów o postępowaniu egzekucyjnym. Nie przewidywał on więc zamieszczania informacji o korzystaniu przez pracownika z urlopów wychowawczych. Konieczności umieszczenia takich informacji nie przewidywało także rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 listopada 1974 roku w sprawie świadectw pracy i opinii obowiązujące do dnia 28 sierpnia 1989 roku. Skoro zatem świadectwo pracy z dnia 5 lutego 1987 roku zostało sporządzone zgodnie z przepisami obowiązującymi w dacie jego wydania brak jest podstaw do obciążania wnioskodawcy obowiązkiem zwrotu nienależnych świadczeń, gdyż nie zostały spełnione przesłanki z art. 84 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych. Jako podstawę prawną swojego rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy wskazał także przepis art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

Powyższy wyrok zaskarżył apelacją Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. zarzucając orzeczeniu naruszenie prawa materialnego tj. art. 84 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych oraz § 23 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasady wypłaty tych świadczeń w związku z art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 roku o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin poprzez mylna wykładnię podanych przepisów co doprowadziło do wydania sprzecznego z obowiązującym prawem wyroku. Wskazując na treść zapisów cytowanego rozporządzenia jak i ustawy z dnia 14 grudnia 1982 roku apelujący wskazał, iż wnioskodawca winien poza świadectwem pracy z dnia 5 lutego 1987 roku wydać pracownicy drugie z informacjami dotyczącymi urlopów wychowawczych traktowanych przez ustawodawcę jako okresy równorzędne z okresami zatrudnienia. Brak takiego dodatkowego zaświadczenia skutkowało wypłatą renty w zaniżonej wysokości, co stanowi o obowiązku zwrotu nadpłaconego świadczenia po myśli

art. 84 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. W konkluzji apelujący wniósł o stosowną zmianę wydanego rozstrzygnięcia poprzez oddalenie odwołania.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie zważył, co następuje:

Apelacja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J. nie jest zasadna.

Wbrew stanowisku wyrażonemu przez apelujący organ rentowy wydane w sprawie rozstrzygnięcie jest prawidłowe i mieści się w regułach określonych przepisem art. 84 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych. Spór w sprawie powstał w stanie faktycznym, w którym ubezpieczona J. W. otrzymywała zawyżoną wypłatę renty inwalidzkiej, a następnie renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowaną brakiem uwzględnienia w świadectwie pracy wystawionym jej w dniu 5 lutego 1987 roku przez poprzednika prawnego wnioskodawcy okresów korzystania przez nią z urlopów wychowawczych. Jego prawna istota dotyczy spełnienia przez wnioskodawcę przesłanek odpowiedzialności opisanych w art. 84 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Norma ta stanowi, że jeśli pobranie nienależnych świadczeń zostało spowodowane przekazaniem przez płatnika składek lub inny podmiot nieprawdziwych danych mających wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość obowiązek zwrotu tych świadczeń wraz z odsetkami obciąża płatnika lub ten inny podmiot. Zapis podanej normy jednoznacznie więc nakazuje wykazanie przez organ rentowy, iż pobranie nienależnych świadczeń (w rozumieniu art. 84 ust. 1 i 2 cytowanej ustawy) było spowodowane przekazaniem organowi rentowemu nieprawdziwych danych. Organ rentowy winien więc wykazać zarówno zaistnienie prawem przewidzianego stanu wypłaty nienależnych świadczeń jak i wykazanie, iż były one spowodowane przekazaniem przez płatnika lub inny podmiot nieprawdziwych danych. Pomijając kwestię czy organ rentowy wykazał pierwszą z przesłanek Sąd Apelacyjny pragnie skupić się na drugiej mając na uwadze między innymi zakres zaskarżenia wynikający z przedmiotu sporu jak i treści apelacji (stosownie do treści art. 378 § 1 k.p.c.). I tak określenie „nieprawdziwe” oznacza tyle co niezgodne ze stanem faktycznym, zmyślane i pozbawione cech rzeczywistości. Analiza stanu faktycznego sprawy pod wskazanym kątem uniemożliwia uznanie, iż wnioskodawca przekazał nieprawdziwe dane. W szczególności świadectwo pracy wystawione przez jego poprzednika prawnego – jak to słusznie zauważył w uzasadnieniu swojego orzeczenia Sąd pierwszej instancji – zawierało wszystkie informacje przewidziane do zapisu w jego treści w normie art. 97 § 2 k.p. jak i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 listopada 1974 roku w sprawie świadectw pracy i opinii (oczywiście w brzmieniu obowiązującym w dacie sporządzania świadectwa). Podane przepisy ówczesnego prawa nie nakładały na pracodawcę obowiązku wpisywania w wydawanym świadectwie pracy danych dotyczących korzystania z urlopów wychowawczych. Taki obowiązek nie wynikał także z treści przywołanych w apelacji norm zawartych w § 23 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasady wypłaty tych świadczeń w związku z art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 roku o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin. Niezależnie od oceny wpływu podanych w apelacji norm prawa na obowiązki pracodawcy w zakresie treści informacji koniecznych do ustalenia uprawnień do świadczeń emerytalno-rentowych należy jeszcze raz podkreślić, iż to tylko podanie nieprawdziwych danych uzasadniać może odpowiedzialność pracodawcy na podstawie art. 84 ust. 6 ustawy. W zakresie pojęcia nieprawdziwe dane nie mieszczą się dane niekompletne. Należy ponadto zauważyć, iż obowiązek zgromadzenia dokumentacji kompletnej umożliwiającej wydanie decyzji w sprawie jest obowiązkiem organu rentowego. I to właśnie organ rentowy stwierdzając brak tej kompletności powinien podjąć niezbędne działania.

Reasumując Sąd Apelacyjny uznał prawidłowość wydanego w sprawie orzeczenia. Tym samym apelacja organu rentowego jako nieuprawniona i stanowiąca jedynie niedopuszczalną polemikę z trafnym rozstrzygnięciem podlega oddaleniu. Końcowo Sąd drugiej instancji pragnie zauważyć, iż podobna pod względem faktycznym i prawnym problematyka odpowiedzialności pracodawcy według zasad ustalonych w art. 84 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stanowiła przedmiot orzeczeń sądów powszechnych czego dobitnym przykładem jest między innymi wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 6 marca 2013 roku w sprawie sygn. akt III AUa 124/13 opublikowany w Lex nr 1289786.

Orzeczenie Sądu Apelacyjnego znajduje swoją podstawę prawną w treści przywołanych przepisów prawa i art. 385 k.p.c.

ZARZĄDZENIE

-(...)

(...)